

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci Lukáše Bayera „ Vznik ČSR: česká politika a otázka státního území“, IPS UK FSV obor politologie, Praha 2007 (120 s. textu, angl. resumé, 15 s. mapových a obrazových příloh, 6 s. bibliografie)

Uchazeč si zvolil téma složité a dodnes žhavě diskutované, tj. problém geneze územních požadavků česko(slovenské) politické reprezentace při vzniku prvního československého státu po první světové válce. Do centra své pozornosti postavil v souladu s odborným zaměřením svého studia především vnitřní faktory, tj. proces formování požadavků na pařížské mírové konferenci českými politiky především, a analýzu dosažených výsledků zakotvených v přijatých mírových smlouvách s Německem, Rakouskem, posléze i s Maďarskem. Přestože shromáždil úctyhodné množství faktografie, nezbytné pro pochopení nuancí jednotlivých návrhů územního rozsahu nového samostatného československého státu, jeho cílem – který rozhodně splnil – bylo dospět na základě několikastupňové analýzy k závěrům o významu jednotlivých typů argumentace pro výsledný průběh nové státní hranice. Člení analýzu i podle vlivu zúčastněných „aktérů“: československé zahraniční politiky, vítězných velmocí na mírové konferenci, státní reprezentace potenciálních sousedních států a také dalších vnitrostátních aktérů – zabývá se tedy i politickou formulací názorů samotného dotčeného obyvatelstva (Němců, Maďarů, Poláků, Rusínů zejména). Na těchto základech pak fundovaně rozebírá argumentaci ve prospěch československých požadavků i protiargumentaci zmíněných dalších aktérů.

Práci rozčlenil do kapitol podle typu (převažující) argumentace při stanovování hranic sporných území – tedy založené na etnickém, historicko-státoprávním, nebo strategickém či hospodářském principu – poslední skupinu souhrnně označil za argumentaci geopolitickou. Vznikla tak struktura, která umožňuje přehledné seskupení požadavků na připojení Slovenska, Podkarpatské Rusi, resp. srbské Lužice (první část práce), zemí Koruny české (druhá část práce) a částí rozšiřujících území československého státu při stanovování československo-maďarské a československo-polské hranice, zahrnující i rozbor požadavku na tzv. slovanský (jihoslovanský) koridor (třetí část práce).

Kladem práce je, že tuto složitou strukturu uchazeč pečlivě vysvětlil už v úvodu, a také ji důsledně dodržel. Přispěl tak k dalšímu, tentokrát politologickému vysvětlení průběhu složitých sporů o hranice, a vedle jistě rozhodujícího velmocenského mezinárodního faktoru osvětlil i další faktory ovlivňující formulaci československé zahraniční politiky v tomto období (v podstatě končí – s výjimkou problému Oravy a Spiše – ukončením pařížské mírové konference).

Vycházel z relevantního výběru publikovaných pramenů a hojně je v jeho bibliografii zastoupena i dobová odborná literatura a memoáry. Z povahy tématu vyplývá, že převažuje ta česky psaná, nicméně zohlednil i nejdůležitější cizojazyčné anglicky psané publikace, z německých pramenů a literatury se omezil na práce přeložené do češtiny (Brügel, Lemberg, Seibt). Jeho práce je tak zdařilým shrnutím tématu pod novým zorným úhlem a dala by se zařadit mezi empirické analýzy. Prokázal i smysl pro vyvážené kritické hodnocení různorodé argumentace české politické reprezentace a jejích pragmatických kombinací, nemyslitelné bez podpory dohodových velmocí, především Francie. Práce je napsána čtivě se smyslem pro zajímavé detaily (zejména v méně známých problémech týkajících se Slovenska a Podkarpatské Rusi, ale i neuskutečněného těšínského plebiscitu nebo jihoslovanského koridoru), uchazeč také práci vybavil nezbytnými mapovými přílohami (na které odkazuje v textu – např. pozn. 250, s. 80). Minimum je neodstraněných překlepů (např. s. 62 – Selinger místo Seliger – jinde správně) a jiných nedostatků (např. bylo by vhodné v seznamu příloh uvádět nejen zdroj, odkud autor čerpal, ale i originální zdroj – zvl. u tiskových zdrojů).

Vzhledem k úrovni zpracování, která vyhovuje požadavkům kladeným na práci diplomovou, a nesporného přínosu práce, ji doporučuji k obhajobě a podle jejích výsledků navrhuji klasifikaci **výborně – velmi dobře.**

V Praze, 29. ledna 2007